

ИНТЕРВЮ С Г-Н ГЕОРГИ МИШЕВ

- Откъде получихте информация за екологичната обстановка в Русе?

- Най-напред имах лични впечатления. Случи се, че няколко пъти при идване в града по работа, попадах на истинско „обгазяване“. По улиците се виждаше синкавият задушлив газ, хората бързаха с кърпички на уста, опасността, както се казва, „висеше във въздуха“. Опитвах се да разкажа в пътна бележка за необикновеното явление в красивия дунавски град – навсякъде редакциите отказваха да печатат материал по темата. Разбрах, че става дума за тема табу. Поисках среща с окръжния първи секретар, Петър Петров, той прекрати срещата, щом разбра за какво го питам.

По-късно в София успях да вляза при министър - председателя Георги Атанасов (след настоятелно чакане цял месец). Проблемът бил междудържавен и вестниците не могли да се месят в работата на партията и правителството – така ми отговори той.

Официалните канали за информация бяха запушени, оставаше единствен каналът на личните разговори между приятели, на предаване от ухо на ухо новини и подробности от драмата на двестахилядният град. Така разбрах за заснетите кадри от документалиста Юрий Жиров. Със съдействието на режисьора документалист Никола Ковачев успях да видя моменти от монтажа на филма „Дишай“. Идеята да се изра-

зи някаква форма на обществен протест срещу забранената тема се зароди спонтанно в средите на кинодейците и е трудно да се каже точно кой предложи да се сформира Комитет на екологичната защита в Русе. Няколко души, между които Никола Ковачев, Виолет Цеков, Христо Смоленов, Стефан Гайтанджиев, дойдоха вкъщи една вечер и ме попитаха дали съм съгласен да оглавя такъв комитет, ако бъде разрешено от властите неговото създаване. Съзнах, че идея, родена без съгласието на партията, се нарича антипартийна и се посреща на нож, че властта не търпи никаква проява на опозиционност, но във въздуха като в Русе се носеше и „синкавият“ цвят на надеждата за промяна, за обновление и леко дишане по пътя на модерния демократичен свят, това ми действаше вдъхновяващо и ще остане един от редките моменти на духовен подем в живота ми.

- Оказван ли бе от страна на милицията и партийните органи натиск върху Вас заради участието Ви в комитета?

- Нещата са достатъчно известни: учредяването на комитета стана в Дома на киното на 08.03.1988 г.; още на следващата заран членовете на управителния съвет бяха извикани по районни управления и партийни комитети. Аз прекарах няколко часа в Държавна сигурност на „разпит“ от агентите Николов и Цветков (Цвятко Цветков, главен секретар на МВР в правителството на Жан Виденов). Има запазени протоколи от заседанието на Секретариата на Централния комитет на БКП, където ме „обработваха“ да „разтурям“ Комитета, да го обявя за грешка и необмислено мероприятие. Не се съгласих и бях изключен от партията. Натиск бе оказван и върху съда, който отказа да регистрира екологичната формация. Така че Общественият комитет за екологична защита на Русе, както гласеше официалната му фирма, не можа да съществува и

един-единствен ден и не изпълни нито една точка от своя устав и програма.

- Но ползата от него може би не е в материален, а в идеален смисъл?

- Не е редно да давам някаква оценка, но все пак да не се забравя, че това бе първият открит политически акт срещу половинвековната комунистическа власт. След десетилетия липса на обществена опозиция 400 души заявиха несъгласието си с едностранния монопол, с липсата на граждански свободи, свободна инициатива и стопанско развитие. Гражданите на Русе, от които тръгна новото начало за свободното гражданско общество на България, са в основата на Комитета от 1988 година; естествено бе, че жителите на най-европейския град първи надигнаха глас за свободно дишане. Без да имам някаква пряка връзка, винаги съм се чувствал „русчуклия“ и си оставам фен на града!

Юли 2008 г.

Г-н Георги Мишев отговори писмено на поставените въпроси.